

DOI: 10.5604/01.3001.0014.7377

Robert Gwardyński

Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
e-mail: rgwardynski@wsb.edu.pl

Agnieszka Winiarska

Komenda Główna Policji
e-mail: agnieszka.winiarska@policja.gov.pl

Bezpieczeństwo kadrowe Policji

STRESZCZENIE

Bezpieczeństwo kadrowe Policji ma zasadnicze znaczenie dla sprawnego realizowania przez tę instytucję istotnych zadań ustawowych związanych z ochroną ludzi oraz utrzymywaniem bezpieczeństwa i porządku publicznego. W celu poszukiwań nowych możliwości doskonalenia Policji należy uwzględnić w badaniach zagadnienie bezpieczeństwa kadrowego rozumianego jako pewien stan rzeczy i proces. Autorzy niniejszego opracowania definiują nazwę „bezpieczeństwo kadrowe” oraz wskazują znaczenie bezpieczeństwa kadrowego dla sprawności funkcjonowania Policji.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, policja, bezpieczeństwo kadrowe.

Wstęp

Człowiek od zarania dziejów przejawiał aktywność w kierunku zapewnienia sobie bezpieczeństwa. Na gruncie kultury i działań zbiorowych tworzył wyspecjalizowane instytucje, które zwiększały możliwość jego przetrwania, rozwoju, zaspokajania potrzeb i swobodnej realizacji ważnych interesów.

Zabiegając o swe bezpieczeństwo, człowiek stworzył państwo, którego najważniejszym zadaniem stało się zaspokajanie potrzeb wspólnoty państwowej. Arystoteles pisze, że „Skoro widzimy, że każde państwo jest pewną wspólnotą, a każda wspólnota powstaje dla osiągnięcia jakiegoś dobra (wszyscy bowiem w każdym działaniu powodują się tym, co im się dobrem wydaje), to jasną jest rzeczą, że wprawdzie wszystkie wspólnoty dążą do pewnego dobra, lecz przede wszystkim czyni to najprzedniejsza ze wszystkich, która ma najważniejsze ze wszystkich zadanie i wszystkie inne obejmuje. Jest nią tzw. państwo i wspólnota państwowa”¹.

Pojęcie państwa jest szerokie, gdyż definicje odnoszą się do niego jako do:

¹ Arystoteles, *Polityka*, PWN, Warszawa 2012, s. 25.

- pewnej zbiorowości ludzkiej (ujęcie socjologiczne);
- zbioru norm (ujęcie normatywistyczne);
- zbioru wyobrażeń (ujęcie psychologiczne)².

Państwo może być również rozumiane jako ogół zorganizowanych, współdziałających ze sobą, w pewnym stopniu spójnych i wzajemnie powiązanych instytucji, operujących na pewnym terytorium zamieszkiwanym przez społeczeństwo złączone własną kulturą³ (ujęcie systemowe).

Z uwagi na to, że priorytetowym celem działalności państwa jest jego bezpieczeństwo, części instytucji państwa oraz inne wskazane prawem podmioty tworzą system jego bezpieczeństwa⁴.

Jako że „system” jest nazwą oznaczającą – według Tadeusza Pszczołowskiego – „elementy powiązane ze sobą relacjami i tworzące całość jakościowo różną od sumy elementów”⁵, to system bezpieczeństwa państwa (w ujęciu podmiotowym) odnosi się – za Bernardem Wiśniewskim – do „ogółu podmiotów wykonujących określone funkcje (obowiązki) związane z zapewnieniem warunków bezpiecznego funkcjonowania struktur państwa oraz ochroną ludności i majątku narodowego przed skutkami oddziaływań kryzysowych i wojennych”⁶. W ramach systemu bezpieczeństwa państwa można wyodrębnić podsystem bezpieczeństwa i porządku publicznego. Tworzy go ogół wyspecjalizowanych podmiotów współdziałających ze sobą w celu utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Celem funkcjonowania podsystemu jest – jak podaje *Biała Księga Bezpieczeństwa Narodowego* z 2013 r. – zapobieganie przestępstwom i „ściganie sprawców zamachów na życie, zdrowie i mienie polskich obywateli i innych osób przebywających na terytorium RP oraz na interesy państwa”⁷.

Pośród podmiotów podsystemu bezpieczeństwa i porządku publicznego szczególne znaczenie w sferze przeciwdziałania przestępczości nadano Policji⁸, będącej formacją umundurowaną i uzbrojoną⁹, „służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego”¹⁰.

Policja – rozumiana prakseologicznie – jest instytucją, to znaczy: rzeczą zorganizowaną, złożoną z zespołu ludzi wraz z zasobami współprzyczyniającymi się do powodzenia całości¹¹. Jest zatem instytucją wyodrębnioną formalnie z ogółu rzeczy i posiadającą strukturę

² J. Kowalski, *Pojęcie państwa* [w:] *Teoria państwa i prawa*, red. J. Kowalski, W. Lamentowicz, P. Winczorek, PWN, Warszawa 1983, s. 48.

³ P. Dunleavy, *Państwo* [w:] *Przewodnik po współczesnej filozofii politycznej*, red. R.E. Goodin, F. Pettit, KiW, Warszawa 2002, s. 777.

⁴ Szerzej: W. Kitler, *Bezpieczeństwo narodowe RP. Podstawowe kategorie. Uwarunkowania. System*, AON, Warszawa 2011, s. 31.

⁵ T. Pszczołowski, *Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji*, Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1978, s. 237.

⁶ B. Wiśniewski, *System bezpieczeństwa państwa. Konteksty praktyczne i teoretyczne*, WSPoL, Szczytno 2013, s. 122.

⁷ *Biała Księga Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej*, BBN, 2013, s. 58.

⁸ *Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej*, BBN, Warszawa 2014, s. 36.

⁹ Szerzej: B. Kaczmarczyk, R. Socha, *Wybrane policyjne formacje uzbrojone znajdujące się pod zwierzchnictwem ministra właściwego do spraw wewnętrznych* [w:] *Instytucje w systemie bezpieczeństwa państwa*, red. M. Koziński, AP w Słupsku, Słupsk, 2013, s. 81.

¹⁰ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, art. 1. ust. 1 (Dz.U. 2020 poz. 360).

¹¹ Szerzej: J. Zieleniewski, *Organizacja i zarządzanie*, PWN, Warszawa 1976, s. 279.

formalnie określoną. Jest jednostką organizacyjną, gdyż jej członkowie (funkcjonariusze i pracownicy) mają wspólne kierownictwo – na czele Policji stoi Komendant Główny Policji będący centralnym organem administracji publicznej¹² wspomagany aparatem pomocniczym w postaci Komendy Głównej Policji¹³. Komendant Główny Policji wykonuje zadania w ramach administracji publicznej¹⁴.

W ramach Policji funkcjonują jednostki organizacyjne (będące instytucjami posiadającymi wspólne kierownictwo) oraz komórki organizacyjne (będące jednostkami organizacyjnymi, w ramach których nie można wyodrębnić dalszych jednostek organizacyjnych)¹⁵. Inne rozumienie terminów „instytucja” i „komórka” określa Policja, w której uznano, że jednostkami organizacyjnymi Policji są m.in.: Komenda Główna Policji, komendy wojewódzkie, komendy powiatowe, komisariaty, szkoły i ośrodki szkolenia, oddziały prewencji, samodzielne pododdziały prewencji i samodzielne pododdziały antyterrorystyczne, natomiast nazwa „komórka organizacyjna” została zarezerwowana dla wyodrębnionej części struktury organizacyjnej, będącej układem i wzajemnymi zależnościami zachodzącymi „między poszczególnymi jej komórkami oraz stanowiskami, wskazującymi hierarchię oraz specjalizację zadań służbowych w jednostce Policji”¹⁶.

Do zakresu funkcjonowania Komendy Głównej Policji należy m.in.:

- „– określanie zasad organizacji komórek KGP i jednostek Policji, nadzorowanie ich stosowania oraz prowadzenie ewidencji etatów i stanu zatrudnienia w Policji;
- realizowanie polityki kadrowej Komendanta Głównego Policji, w szczególności w zakresie planowania zasobów, doboru kandydatów do służby i na stanowiska w Policji oraz tworzenia rezerwy kadrowej;
- określanie warunków odbywania szkoleń i doskonalenia zawodowego oraz koordynowanie i nadzorowanie tej problematyki w Policji;
- organizowanie i koordynowanie opracowywania programów szkolenia i doskonalenia zawodowego, opracowywanie pakietów egzaminacyjnych oraz nadzorowanie przebiegu szkoleń oraz kursów i innych form doskonalenia zawodowego, a także kończących je egzaminów;
- obsługa kadrowa policjantów i pracowników Policji w zakresie zastrzeżonym dla Komendanta Głównego Policji”¹⁷.

Powyższe zakresy są realizowane w ramach zadań komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji zwanej Biurem Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji Biuro Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej realizuje zadania umożliwiające Komendantowi Głównemu Policji zarządzanie Policją i kierowanie Komendą Główną Policji poprzez zapewnianie warunków do zarządzania

¹² J. Boć, *Organizacja prawna administracji* [w:] *Prawo administracyjne*, red. J. Boć, Kolonia Limited, Wrocław 1997, s. 146.

¹³ Szerzej: J. Zimmermann, *Prawo administracyjne*, Zakamycze, Kraków 2005, s. 128.

¹⁴ Szerzej: R. Gwardyński, *Możliwości doskonalenia działań prewencyjnych*, AWL, Wrocław, 2019, s. 136.

¹⁵ Szerzej: J. Zieleniewski, op. cit., s. 300.

¹⁶ Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczególnych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji, § 2. (Dz. Urz. KGP 2007, nr 18, poz. 135 ze zm.).

¹⁷ Ibidem, § 28.

organizacją i zasobami ludzkimi w Policji oraz prowadzi obsługę prawną w zakresie pomocy prawnej, legislacji i informacji prawnej¹⁸.

Z uwagi na rangę zagadnień, którymi zajmuje się Biuro Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej Komendy Głównej Policji, niezbędne jest dostrzeżenie, iż muszą one uwzględniać bezpieczeństwo kadrowe odnoszące się do utrzymywania lub poszerzania możliwości działania zespołów ludzkich, by sprawnie realizować wyznaczone im zadania.

Celem publikacji jest zdefiniowanie terminu „bezpieczeństwo kadrowe” oraz określenie wagi bezpieczeństwa kadrowego dla realizacji przez Policję zadań ustawowych.

Bezpieczeństwo a bezpieczeństwo kadrowe

Nazwa „bezpieczeństwo” jest onomatoidem, któremu przypisywane jest różne znaczenie. Jerzy Stańczyk naliczył aż siedem sposobów jego definiowania:

- alternatywne,
- antonimiczne,
- horyzontalne,
- kontekstowe,
- paradygmatowe,
- typologiczne,
- wertykalne¹⁹.

Mnogość sposobów definiowania nazwy „bezpieczeństwo” wiąże się – jak wskazuje Andrzej Czupryński – ze znaczną niepewnością i dowolnością lingwistyczną, co do zakresu jej rozumienia²⁰. Z tego względu bezpieczeństwo jest tak różnie rozumiane, np. jako:

- „stan niezagrożenia, spokoju, pewności”²¹;
- „stan niezagrożenia, spokoju, pewności, wolności od zagrożeń, strachu lub ataku”²²;
- „zdolność przetrwania, niezależność, tożsamość czy też pewność rozwoju”²³;
- „stan psychiczny lub prawny, w którym jednostka ma poczucie pewności, oparcie w drugiej osobie lub w sprawnie działającym systemie prawnym”²⁴;
- „bezpieczeństwo to teoria i praktyka zapewnienia możliwości przetrwania (egzystencji) oraz realizacji własnych interesów przez dany podmiot”²⁵;

¹⁸ Zarządzenie nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji § 26. (Dz. Urz. KGP 2016, poz. 13 ze zm.).

¹⁹ J. Stańczyk, *Formułowanie kategorii pojęciowej bezpieczeństwa*, FNCE, Poznań 2017, s. 99.

²⁰ A. Czupryński, *Obszar oraz obiekt i przedmiot badań w naukach o bezpieczeństwie* [w:] *Nauki o bezpieczeństwie. Wybrane problemy badań*, red. A. Czupryński, B. Wiśniewski, J. Zboina, Józefów 2017, s. 12.

²¹ *Słownik języka polskiego*, tom 1, red. M. Szymczak, PWN, Warszawa 1982, s. 147.

²² B. Wiśniewski, R. Kowalski, J. Koziół, M. Szyłkowska, *Bezpieczeństwo procesów decyzyjnych*, Obserwatorium Społeczne, Wrocław 2018, s. 11.

²³ B. Kaczmarczyk, *Możliwości doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego w Rzeczypospolitej Polskiej*, WSOWL, Wrocław 2015, s. 19.

²⁴ P. Lubiewski, *Bezpieczeństwo państwa – reminiscencje*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” 2020, nr 34(1), s. 53.

²⁵ Z. Ścibiorek, *Kwestie ogólne* [w:] *Podsystem niemilitarny w przygotowaniach obronnych Rzeczypospolitej Polskiej*, red. Z. Ścibiorek, Adam Marszałek, Toruń, 2017, s. 20.

- „bezkolizyjne współistnienie człowieka i otoczenia (również przyrodniczego)”²⁶;
- „bezpieczeństwo jest zjawiskiem społecznym, politycznym, ekonomicznym, kulturowym, prawnym, ekologicznym, militarnym oraz jednostkowo egzystencjalnym, życiowo indywidualnym”²⁷.

Wieloznaczność, ale też mętność znaczeniowa nazwy „bezpieczeństwo” – o których Paweł Lubiewski i Bernard Wiśniewski piszą, że „z bezpieczeństwem związane są nadal wątpliwości natury poznawczej”²⁸ – nie służąc poznaniu naukowemu rzeczywistości, wymusza na badaczu podjęcie kroków ku ograniczeniu sposobu jej rozumienia.

Punktem wyjścia dla zawężenia pojęcia „bezpieczeństwo” są słowa Bernarda Wiśniewskiego, że „bezpieczeństwo powinno być rozpatrywane w trzech podstawowych postaciach, jako stan, proces, a także naczelną potrzeba”²⁹.

Tym, co łączy owe trzy „postacie”, jest to, że są one zdarzeniem³⁰. Termin „zdarzenie” jest tu rozumiany jako zmienianie się albo niezmiennianie jakiejś rzeczy³¹. Zdarzenia mogą być perseweracją (stanem rzeczy) lub permutacją (zmianą rzeczy)³². Ponieważ zdarzenia wywołane świadomą i celową aktywnością ludzką noszą miano dzieła statycznego (stanu) lub kinetycznego (zjawiska albo procesu), to świadomie wywołane bezpieczeństwo jest również dziełem jakiegoś sprawcy³³.

Sprawcą bezpieczeństwa może być każdy z podmiotów działania, np.: jednostka ludzka, zespół ludzi czy też instytucja. Policja jako instytucja (rozumiana prakseologicznie) może być sprawcą bezpieczeństwa.

Rozpatrując prakseologicznie, możemy wyróżnić poszczególne postaci bezpieczeństwa:

- 1) bezpieczeństwo jako potrzeba – to określone warunki (układ zdarzeń) niezbędne dla normalnego funkcjonowania organizmu lub równowagi psychicznej i zdolności umysłowych człowieka i wynikające z oceny otaczającej sytuacji jako pozbawionej zagrożenia;
- 2) bezpieczeństwo jako perseweracja – to stan niezagrożenia będący układem zewnętrznych albo wewnętrznych w stosunku do podmiotu bezpieczeństwa stanów rzeczy;
- 3) bezpieczeństwo jako proces – to uświadomiona i celowa aktywność podmiotu działania przejawiana w celu wywołania poprzez obronę lub ochronę skutku niezagrożenia podmiotu bezpieczeństwa.

²⁶ B. Kaczmarczyk, *Bezpieczeństwo i jego typologie*, „Bezpieczeństwo i Technika Pożarnicza” 2013, nr 3, Regionalne Centrum Badań nad Bezpieczeństwem w Bielsku-Białej, s. 18.

²⁷ B. Wiśniewski, *Praktyczne aspekty badań bezpieczeństwa*, Difin, Warszawa 2020, s. 26.

²⁸ P. Lubiewski, B. Wiśniewski, *O bezpieczeństwie wewnętrznym państwa raz jeszcze* [w:] *Racjonalizacja zarządzania jednolitymi formacjami umundurowanymi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo wewnętrzne*, tom 5, red. B. Wiśniewski, P. Lubiewski, T. Zwęgliński, SGSP, Warszawa 2020, s. 9.

²⁹ B. Wiśniewski, *System...*, s. 37.

³⁰ Szerzej: R. Gwardyński, *Safety in Praxeological Approach* [w:] *Security – Threats, Law and organization. Schriften zu Mittel- Und Osteuropa in der Europäischen Integration*. Band 24, red. B. Wiśniewski, G. G. Sander, P. Kobes, Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2019, s. 11 i nast.

³¹ T. Pszczołowski, op. cit., s. 294.

³² Szerzej: R. Gwardyński, *System bezpieczeństwa państwa w ujęciu prakseologicznym*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” 2019, nr 33(4), s. 51.

³³ T. Kotarbiński, *Traktat o dobrej robocie*, Ossolineum, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk – Łódź 1982, s. 34.

Termin „bezpieczeństwo” w ujęciu procesowym oznacza również:

- według Bernarda Wiśniewskiego – „celowe, złożone i zorganizowane postępowanie charakteryzujące się wprowadzeniem następujących po sobie i powiązanych przyczynowo określonych zmian, przejawiających się akceptowalnym poziomem ochrony zdrowia i życia ludzi oraz dóbr niezbędnych do ich egzystencji”³⁴;
- według Stanisława Kozieja – aktywność podmiotu, „która zmierza do zapewnienia możliwości przetrwania, rozwoju i swobody realizacji własnych interesów w konkretnych warunkach, poprzez wykorzystywanie okoliczności sprzyjających (szans), podejmowanie wyzwań, redukovanie ryzyka oraz przeciwdziałanie (zapobieganie i przeciwstawienie się) wszelkim zagrożeniom dla podmiotu i jego interesów”³⁵;
- według Barbary Kaczmarczyk – „proces oznaczający ciągłą działalność”³⁶, gdzie działalność oznacza aktywność podmiotu podejmowaną w określonym celu.

Mając powyższe na względzie, można nazwę „bezpieczeństwo kadrowe” rozumieć:

- 1) w ujęciu perseweracyjnym – jako stan niezakłóconego przebiegu procesu kadrowego polegającego na zorganizowanym działaniu³⁷ służącym sprawnemu wykorzystywaniu zespołów ludzkich w celu ochrony bezpieczeństwa ludzi (ich życia, zdrowia i mienia) oraz utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.
- 2) w ujęciu permutacyjnym – jako celową aktywność podmiotu działania zmierzającą do utrzymywania lub przywrócenia stanu niezakłóconego przebiegu procesu kadrowego.

Ponieważ z pojęciem bezpieczeństwa nierozdzielnie jest związane pojęcie zagrożenia, należy stwierdzić, że jeśli termin „zagrożenie” oznacza każdy kompleks zjawisk posiadający potencjał destruktywny, wpływający negatywnie na podmiot bezpieczeństwa³⁸, to zagrożeniem bezpieczeństwa kadrowego jest każdy czynnik zewnętrzny lub wewnętrzny, który – oddziałując na zasoby kadrowe formacji Policji – obniża sprawność działania tej formacji w zakresie realizacji jej zadań ustawowych.

W literaturze przedmiotu pojawia się definicja bezpieczeństwa kadrowego jako procesu obejmującego różnorodne działania (środki), które zmierzają do neutralizacji zagrożeń natury wewnętrznej i zewnętrznej, które – oddziałując na zasoby kadrowe formacji – mogą prowadzić do obniżenia lub utraty ich zdolności do realizacji ustawowych zadań na rzecz

³⁴ B. Wiśniewski, *Praktyczne...*, s. 29.

³⁵ S. Koziej, *Między piekłem a rajem. Szare bezpieczeństwo na progu XXI wieku*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2006, s. 7.

³⁶ B. Kaczmarczyk, *Możliwości...*, s. 20.

³⁷ W tym kontekście proces kadrowy winien być rozumiany jako zorganizowane działanie składające się z takich stadiów jak: przyjęcie do służby w Policji, odbycie szkolenia zawodowego podstawowego, a w dalszym toku służby doskonalenie zawodowe (np. w formie kursów specjalistycznych) oraz ewentualne uzyskanie kwalifikacji zawodowych wyższych, mianowanie bądź powołanie policjanta na dane stanowisko służbowe w określonej strukturze organizacyjnej oraz jego zwolnienie bądź odwołanie z tego stanowiska, przeniesienie do dalszego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej, ustalanie uposażenia, okresowe opiniowanie, udzielanie wyróżnień, przyznawanie nagród motywacyjnych oraz wykonywanie kar dyscyplinarnych, zwolnienie ze służby oraz inne sprawy osobowe, tj. związane z nawiązaniem, zmianą i rozwiązaniem stosunku służbowego oraz wynikającymi z jego treści prawami i obowiązkami policjantów.

³⁸ Szerzej: J. Borkowski, *Człowiek zagrożony i niebezpieczny*, Elipsa, Warszawa 2011, s. 15.

bezpieczeństwa narodowego. Jednocześnie bezpieczeństwo kadrowe może być stanem, jaki osiągnięto w wyniku zorganizowanej realizacji takiego procesu³⁹.

Bezpieczeństwo kadrowe w ujęciu kinetycznym (proces bezpieczeństwa kadrowego) jest zorganizowanym działaniem zbiorowym (splotem poszczególnych działań prostych). Konsekwencją takiego podejścia jest to, że:

- jest wynikiem współdziałania elementów systemu bezpieczeństwa kadrowego, rozumianego jako ogół podmiotów realizujących ściśle nakreślone zadania, prowadzące do celu wspólnego, jakim jest niezakłócenie procesu kadrowego;
- na jego ocenę całościową wpływają oceny poszczególnych jego walorów (w ujęciu syntetycznym, np. skuteczności, ekonomiczności i korzystności; w ujęciu uniwersalnym, np. skuteczności)⁴⁰;
- można je ująć w cykl działania zorganizowanego, w którym wyodrębnia się etapy: preparacji, realizacji planu oraz kontroli realizacji celu⁴¹;
- można je postrzegać jako ochronę (zabezpieczenie) przed zagrożeniem oraz obronę (przeciwwstawienie się świadomemu zakłóceniu procesu kadrowego⁴²).

Poszukując możliwości doskonalenia procesu bezpieczeństwa kadrowego, należy zwrócić uwagę na elementarne przyczyny jego powodzenia. Wykonalność działania zależy bowiem od możliwości sytuacyjnej oraz możliwości dyspozycjonalnej. O ile istnieje relatywnie niewielki wpływ na kształtowanie możliwości sytuacyjnej (np. poprzez działania legislacyjne określające podstawę i ramy prawne aktywności urzędniczej), to możliwość dyspozycjonalna podmiotu działającego (np. w odniesieniu do Policji – członków zespołu Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP, ale też i innych instytucji systemu bezpieczeństwa kadrowego współdziałających z Biurem) można kształtować poprzez wpływanie na wiedzę, umiejętności, sprawność, siłę i motywację podmiotu działającego.

Wydaje się słusznym, by możliwości doskonalenia procesu bezpieczeństwa kadrowego poszukiwać w obszarach: organizacji działań, naboru i selekcji, edukacji i doskonalenia zawodowego oraz legislacji.

Podsumowanie

Odnosząc się do celu pracy, można stwierdzić, że bezpieczeństwo kadrowe Policji – postrzegane jako zdarzenie statyczne lub kinetyczne – ma istotne znaczenie dla realizacji misji Policji, jaką jest ochrona ludzi oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego⁴³. Jako że najważniejszym składnikiem każdej instytucji – w tym i Policji – są zespoły ludzkie, to prawidłowe ich zorganizowanie stanowi klucz do ich sprawnego funkcjonowania. To właśnie owo zorganizowanie nosi nazwę procesu kadrowego, który powinien przebiegać w warunkach niezagrożenia.

³⁹ P. Bogdalski, *Bezpieczeństwo kadrowe Policji na przykładzie przesłanek doboru do służby*, wyd. WSPol, Szczytno 2015, s. 51.

⁴⁰ Szerzej: T. Pszczołowski, op. cit., s. 227.

⁴¹ Szerzej: *Encyklopedia organizacji i zarządzania*, red. L. Pasieczny, PWE, Warszawa 1981, s. 109.

⁴² Szerzej: B. Wiśniewski, *Praktyczne...*, s. 42.

⁴³ M. Czuryk, *Zakres działania Policji oraz obszary jej współdziałania z innymi podmiotami* [w:] *Prawo policyjne*, red. M. Czuryk, M. Karpiuk, J. Korstrubiec, K. Orzeszyn, Difin, Warszawa 2014, s. 55.

Bezpieczeństwo kadrowe wpływa na zdolność policjantów i pracowników Policji do sprawnego przeprowadzenia działań, co sprowadza się do tego, że działania są skuteczniejsze, ekonomiczniejsze, korzystniejsze, bardziej udatne itd.

Bezpieczeństwo kadrowe warunkuje sprawność funkcjonowania Policji w sferze zapewniania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Ponieważ pojęcie „bezpieczeństwo publiczne”, będące komponentem bezpieczeństwa wewnętrznego⁴⁴, odnosi się do „zabezpieczenia potrzeb istnienia, przetrwania, pewności, stabilności jednostek pozostających pod jurysdykcją państwa”⁴⁵ albo oznacza: „ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli, majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, a także przed zjawiskami mogącymi zakłócić normalne funkcjonowanie obywateli, godzącymi w ogólnoprzyjęte normy postępowania”⁴⁶, to należy uznać, że bezpieczeństwo kadrowe Policji wpływające na ocenę realizacji zadań ustawowych ma poważne znaczenie społeczne.

W interesie nie tylko Policji, ale i społeczeństwa jest to:

- by proces bezpieczeństwa kadrowego przebiegał sprawnie, tak by uzyskane skutki działań były maksymalnie bliskie założonemu celowi, przy jednoczesnym możliwie wysokim poziomie ekonomiczności (w tym wydajności lub oszczędności w odniesieniu do miejsca, czasu, materii czy też energii);
- by bezpieczeństwo kadrowe jako stan rzeczy było sprawnie utrzymywane.

Mając powyższe na względzie, należy stwierdzić, że badania naukowe dotyczące bezpieczeństwa kadrowego w Policji są pożyteczne i powinny być rozwijane.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę, można stwierdzić, że cel pracy polegający na zdefiniowaniu terminu „bezpieczeństwo kadrowe” oraz określenie wagi bezpieczeństwa kadrowego dla realizacji przez Policję zadań ustawowych został osiągnięty.

Bibliografia

- Arystoteles, *Polityka*, PWN, Warszawa 2012.
- Biała Księga Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, BBN, 2013.
- Babiński A., *W poszukiwaniu definicji bezpieczeństwa publicznego*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” 2020, nr 35(2).
- Boć J., *Organizacja prawna administracji [w:] Prawo administracyjne*, red. J. Boć, Kolonia Limited, Wrocław 1997.
- Bogdalski P., *Bezpieczeństwo kadrowe Policji na przykładzie przesłanek doboru do służby*, Wyd. WSPoL, Szczytno 2015
- Borkowski J., *Człowiek zagrożony i niebezpieczny*, Elipsa, Warszawa 2011.

⁴⁴ B. Wiśniewski, *Przygotowania obronne resortu spraw wewnętrznych*, WSPoL, Szczytno 2014, s. 136.

⁴⁵ A. Babiński, *W poszukiwaniu definicji bezpieczeństwa publicznego*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” 2020, nr 35(2), s. 105.

⁴⁶ Z. Ścibiorek, B. Wiśniewski, R. B. Kuc, A. Dawidczyk, *Bezpieczeństwo wewnętrzne. Podręcznik akademicki*, Adam Marszałek, Toruń 2015, s. 36.

- Czupryński A., *Obszar oraz obiekt i przedmiot badań w naukach o bezpieczeństwie* [w:] *Nauki o bezpieczeństwie. Wybrane problemy badań*, red. A. Czupryński, B. Wiśniewski, J. Zboina, Józefów 2017.
- Czuryk M., *Zakres działania Policji oraz obszary jej współdziałania w innych podmiotach* [w:] *Prawo policyjne*, red. M. Czuryk, M. Karpiuk, J. Korstrubiec, K. Orzeszyn, Difin, Warszawa 2014.
- Dunleavy P., *Państwo* [w:] *Przewodnik po współczesnej filozofii politycznej*, red. R.E. Goodin, F. Pettit, KiW, Warszawa 2002.
- Encyklopedia organizacji i zarządzania*, red. L. Pasieczny, PWE, Warszawa 1981.
- Gwardyński R., *Możliwości doskonalenia działań prewencyjnych*, AWL, Wrocław, 2019.
- Gwardyński R., *Safety in Praxeological Approach* [w:] *Security – Threats, Law and Organization. Schriften zu Mittel- Und Osteuropa in der Europäischen Integration*, Band 24, red. B. Wiśniewski, G.G. Sander, P. Kobes, Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2019.
- Gwardyński R., *System bezpieczeństwa państwa w ujęciu prakseologicznym*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” 2019, nr 33(4).
- Kaczmarczyk B., *Bezpieczeństwo i jego typologie*, „Bezpieczeństwo i Technika Pożarnicza” nr 3/2013, Regionalne Centrum Badań nad Bezpieczeństwem w Bielsku-Białej.
- Kaczmarczyk B., Gwardyński R., *Istota edukacji w obliczu nadzwyczajnych zagrożeń* [w:] *Podsystem niemilitarny w przygotowaniach obronnych Rzeczypospolitej Polskiej*, red. Z. Ścibiorek, Adam Marszałek, Toruń, 2017.
- Kaczmarczyk B., *Możliwości doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego w Rzeczypospolitej Polskiej*, WSOWL, Wrocław 2015.
- Kaczmarczyk B., Socha R., *Wybrane policyjne formacje uzbrojone znajdujące się pod zwierzchnictwem ministra właściwego do spraw wewnętrznych* [w:] *Instytucje w systemie bezpieczeństwa państwa*, red. M. Kosiński, AP w Słupsku, Słupsk, 2013.
- Kitler W., *Bezpieczeństwo narodowe RP. Podstawowe kategorie. Uwarunkowania. System*, AON, Warszawa 2011.
- Kotarbiński T., *Traktat o dobrej robocie*, Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1982.
- Kowalski J., *Pojęcie państwa* [w:] *Teoria państwa i prawa*, red. Jerzy Kowalski, W. Lamentowicz, P. Winczorek, PWN, Warszawa 1983.
- Koziej S., *Między piekłem a rajem. Szare bezpieczeństwo na progu XXI wieku*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2006.
- Lubiewski P., *Bezpieczeństwo państwa – reminiscencje*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” 2020, nr 34(1).
- Lubiewski P., Wiśniewski B., *O bezpieczeństwie wewnętrznym państwa raz jeszcze* [w:] *Racjonalizacja zarządzania jednolitymi formacjami umundurowanymi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo wewnętrzne*, tom 5, red. B. Wiśniewski, P. Lubiewski, T. Zwęgliński, SGSP, Warszawa 2020.
- Pszczółowski T., *Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji*, Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1978.

- Racjonalizacja zarządzania jednolitymi formacjami umundurowanymi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo wewnętrzne*, tom 5, red. B. Wiśniewski, P. Lubiewski, T. Zwęgliński, SGSP, Warszawa 2020.
- Słownik języka polskiego*, tom 1, red. M. Szymczak, PWN, Warszawa 1982.
- Stańczyk J., *Formułowanie kategorii pojęciowej bezpieczeństwa*, FNCE, Poznań 2017.
- Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej*, BBN, Warszawa 2014.
- Ścibiorek Z., *Kwestie ogólne [w:] Podsystem niemilitarny w przygotowaniach obronnych Rzeczypospolitej Polskiej*, red. Z. Ścibiorek, Adam Marszałek, Toruń, 2017.
- Ścibiorek Z., Wiśniewski B., Kuc R.B., Dawidczyk A., *Bezpieczeństwo wewnętrzne. Podręcznik akademicki*, Adam Marszałek, Toruń 2015.
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 2020 poz. 360).
- Wiśniewski B., Kowalski R., Koziół J., Szyłkowska M., *Bezpieczeństwo procesów decyzyjnych*, Obserwatorium Społeczne, Wrocław 2018.
- Wiśniewski B., *Praktyczne aspekty badań bezpieczeństwa*, Difin, Warszawa 2020.
- Wiśniewski B., *Przygotowania obronne resortu spraw wewnętrznych*, WSPol, Szczytno 2014.
- Wiśniewski B., *System bezpieczeństwa państwa. Konteksty praktyczne i teoretyczne*, WSPol, Szczytno 2013.
- Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP 2007, nr 18. poz. 135).
- Zarządzenie nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji (Dz. Urz. KGP 2016, poz. 13).
- Zieleniewski J., *Organizacja i zarządzanie*, PWN, Warszawa 1976.
- Zimmermann J., *Prawo administracyjne*, Zakamycze, Kraków 2005.

SUMMARY

Robert Gwardyński, Agnieszka Winiarska

Personnel security in Police Forces

Personnel security in Police Forces is of utmost importance for this institution since it contributes to the efficient implementation by the latter of its statutory tasks related to protecting people, and to maintaining public order and security. In order to find new methods of further development and training of the police, researchers should take into account the issue of police personnel safety understood as a certain state of affairs and a process. The authors of this publication define the term of personnel safety and point out to the reader its importance for the efficiency of activities undertaken by the Police.

Key words: security, police, personnel security in Police Forces.

Data wpływu artykułu: 2.11.2020 r.

Data akceptacji artykułu: 30.11.2020 r.